

KIS LAP

TESTVÉRI SZOLGÁLAT. (Lásd a 332. l.)

A VESZEDELMEZS POGÁCSA TÖRTÉNETE.

(Folytatás.)

 IDEG, esős nap volt, metsző szél súvöltött végig az utczákon s a ki nem volt kénytelen, az bizony nem igen sétált odakint. Már alkonyodott, de a lámpákat még nem gyújtották meg s a félhomályos, elhagyatott utczákon szomoru képpel ballagott egy szegényes öltözetű fiú. Kezében kosarat tartott, melyben mindenféle apróságot kínált eladásra; de nagyon rossz vásárja volt, mert az emberek bizony nem igen álltak meg az esőben, hogy gyufát vagy tollat, írót vegyének. Alig néhány krajczár volt zsebében s egészen kétségbe esve vándorolt haza felé. Ily kevés pénzzel még egyszer sem ment haza, ily rossz napja még nem volt. Pedig nem is annyira saját maga miatt búsult, mint inkább azokért, akik otthon várnak rá.

Amint ekként busan végig ballagott az utcán, egyszerre gyors lépteiket hall háta mögött s valaki vállon fogta. Hátrapillantván, egy szolgálót látott, ki egy jókora pogácsát nyomott kezébe s így szólt:

„Asszonyom sokszor lát erre járni és megsajnál, azért küldi neked ezt a jó pogácsát.“

A cseléd ezzel visszafordult, a fiú pedig ámulva nézett a szép pogácsára . . . s ismét azokra gondolt, kik otthon várják . . . beteg kis hugára . . . mint fog örülni a jó kalácsnak . . . az isten áldja meg azt a jó asszonysá-

got! Köny lopózott a szegény fiú szemébe, félig az örömtől, félig a hála érzettől; szerette volna megköszönni a jótettet, de nem tudta, hol és kinek.

Most már gyorsabb léptekkel sietett hazafelé, sőt annyira fölvidult, hogy még vígan füttyörészett is és csak azon törte fejét, hogy fogja majd kifürkészni, ki volt az a nemes szívű jóltevője, a kinek mindenesetre meg kell köszönni ez ajándékot.

Végre hazaért s belépett a szobába. Szomoru hely volt ez s a ki belepillantott, azonnal láthatá, hogy itt nagy szegénység uralkodik. A szegény fiú anyja özvegy asszony volt s egy sötét, szűk udvari szobácskában lakott; ez volt a konyha is, kamara is, itt laktak, itt dolgoztak s itt feküdt most betegen az egyik gyermek, a kis Erzsike. A mint a fiú a szobába lépett, anyja, ki éppen szorgalmasan varrt, intett neki, hogy csöndesen járjon. A fiú tehát csak lábujjhegyen lépdelt végig a szobán s anyjához közeledve kérdé halk hangon:

„Hogy van Erzsike? Még sincs jobban?“

Anyja szomoruan rázta fejét és nagyot sohajtott.

„Hoztam valamit Erzsikének; mama,“ szólt ismét a fiú, aztán suttogva elmondá a pogácsa történetét s előhuzta zsebéből.

A szegény asszony bánatos arcza kissé fölvidult s meghatottan mondá:

„Isten áldja meg azt a jó asszonyságot . . . és tégedet is, kedves jó fiam, kedves Gyurikám!“

„Ah, kedves mama, de ma nagyon rossz napom volt ám, az eső miatt kevés ember járt az utcán, senki sem akart tőlem vásárolni . . . alig hoztam néhány krajczárt.“

A szegény anya eltitkolá szomorúságát, melyet e rossz hír okozott, még néhány krajczárt adott ahhoz, amit Gyurika hozott s elküldé, hogy vegyen egyetmást vacsorára. Bizony szegényes vacsora volt ez, de ők már szokva voltak a szűkölködéshez, nem zúgolódtak. A mama meggyújtá a mécsest, Gyurika pedig addig is, míg az esteli elkészül, beteg testvére ágyához ült. Erzsike épen fölnyitá szeméit.

„No's, hogy érzed magadat, Erzsikém?“ kérdé a fiu gyöngéd szeretettel.

„Ah, rosszul, kedves Gyurikám!“ felelt a kis beteg bágyadtan s kinyújtá sovány, fehér kezeckéit, hogy megölelje testvérét,

Gyurika megdöbbenve nézett kis huga arczába. Mennyire megváltozott csak reggel óta is! Még halványabb, beesettebb volt, mint azeelőtt, alig lehetett ráismerni. Vonásai a fájdalomtól eltorzultak, hangja alig hallatszott, lélegzete nehéz, hörgő volt, — ah, mily kár, hogy oly nagyon, nagyon beteg, mikor pedig épen örömet akarna neki szerezni a jó pogácsával.

„És hol fáj? Míd fáj, Erzsikém?“ kérdé a fiu aggodalmas részvétellel.

„Ah, itt a mellemben . . . azt hiszem . . .“ itt nagy köhögés fojtá el szavait sokáig, „azt hiszem, Gyurika, hogy . . . hogy meghalok! De ne sirj . . . ne mondd a mamának!“

„Hová gondolsz! Meghálnál te, az én egyetlen, jó Erzsikém! Megállj csak, hoztam én számodra valamit!“

Sietett a szoba másik oldalára s azalatt gyorsan letörlé könyeit, hogy mosolyogva mutassa Erzsikének a pompás pogácsát.

A kis beteg fölemelkedett ágyában s bámulva tekintett majd testvéreére, majd az ajándékra, mintha el sem hihetné, hogy ily pompás dolgot kaphat; szegény Gyurika egészen boldog volt, midőn látta, mily öröm sugárzik a beteg leányka halvány arczáról. Ah! de ez csak rövid ideig tartott; a beteg gyermek alig vette kezébe a pogácsát, — lankadtan visszahanyatlott a vánkosra; meg sem kóstolta. Nem kellett neki semmi; nagyon, nagyon beteg volt!

És óráról órára mindinkább rosszul lett s akár mint igyekezett a szegény jó gyermek, hogy anyja előtt titkolja, végre hasztalan volt erőlködése; félig eszméletlenül feküdt ott, azt lehetett hinni, hogy talán már meg is halt.

A szegény anya kétségbeesetten járt föl s alá a szobában és nem tudta, mihez fogjon. Nem volt pénze, hogy orvosságot hozasson, rehetetlenül kellett néznie, mint kinlódik kedves jó leánykája. Gyurikának pedig majd meghasadt a szive, mikor majd zokogó anyjára majd sápadt kis testvéreére nézet. Egyszer aztán megszólalt:

„Mama! . . . az orvos azt mondta, hogy egy kis bor nagyon jó volna a betegnek, . . . szerezni kellene . . .“

Anyja szomoruan tekintett reá s nem felelt; Gyurika jól tudta, miért;

hiszen nincs egy krajczárjuk sem, hogy vehetnének bort! Ott ültek tehát némán a kis leány ágyánál. Erzsike még mindig kezében tartotta a pogácsát.

Egyszer a kis leány bágyadtan fölnyitá szemeit s szormoruan körültekintett. Gyurika, hogy valamivel vidítsa, elővette a pogácsát, kínálta vele, és ketté törte. És amint ketté törte, hangos kiáltással fölugrott.

„Anyám! édes anyám! Nézze, egy pénzdarab, egy huszkrajczáros a pogácsában!”

Egy ideig mindketten csak bámultak s hamarjában nem tudták, álmodnak-e, vagy valami boszorkányság történik velök. De nem! Ott volt a pénzdarab, egy valószínűs huszkrajczáros és a pogácsában meglátott a helye; világos, hogy szándékosan tették bele.

„Hála neked, istenem!” sóhajtott föl a szegény özvegy asszony. „Hanem most siess, kedves fiam, menj ide a szomszéd vendéglőbe s végy egy pohárka jó, tiszta bort; az bizonyosan jót fog tenni szegény kis betegünknek. Csak még néhány perczig tűrj, kedves

Erzsikém, mindjárt lesz bor, meglásd, mennyire erősíteni fog az!”

A beteg leányka mosolyogni igyekezett és susogva kérdé:

„Nem maradsz oda sokáig, Gyuri, ugy-e nem?”

„Mindjárt [itt leszek, kedvesem, mindjárt . . .”

„Mert lásd . . . oly gyöngének

érezem magamat... mintha már nem élhetnék sokáig... ah, kedves mama... az orvos azt mondta, hogy a bor kissé erősítene . . . lehetséges-e még?”

„Bizonyosan, kedves leányom; mindjárt jobban leszel.”

„Két perc alatt itt leszek . . . szaladok!” szólt Gyurika és elrohant.

Ment sietve, futva, a mint csak birt s egy perc

alatt ott termett a vendéglőben. A bort betöltötték üvegcséjébe s ő odadobta a huszkrajczárost; de a mint a pénz az asztalra esett, olyan furcsán, tompán koppant, épen nem oly csengően, mint az ezüst szokott. A pinczér ezt rögtön észre is vette s jobban megvizsgálta a pénzt, aztán pedig szörnyű haraggal ráförmedt a fiura:

GYERMEK-ÖRÖMÖK.

I.

A mi cziczánk mindent szeret,
Ami kerek, a mi pereg,
A mi kedves kis cziczánk!
De szeretjük mi magunk is,
Akár lapda, vagy golyóbis,
Akár piros kerekfánk!

mis p
állj!”

lehet

legalá

rika s

minth

gazzá

dik“

pincz

„Hol

a pénz

Rögt

és ig

külön

katlak

mirev

hitted

geme

Ohó!

neker

efféle

kal. I

s ezz

rozga

felé f

szóvá

tára

zony,

hami

küldi

hogy

Ime,

de ha

Ki a

beteg

„Hah, te semmire való, hát te hamis pénzzel akarsz fizetni? No megállj!”

De kérem . . . hiszen . . . az nem lehet . . . az nem hamis pénz . . . én legalább nem hiszem . . .” szölt Gyurika s annyira megijedt és reszketett, mintha igazán bűnös volna.

„Ilyen fiatal gyermek és már olyan gazságra vetemedik” folytatá a pinczér mérgesen.

„Hol vetted ezt a pénzdarabot, hé? Rögtön valld be, és igazat mondj, különben becsukatlak, te semmirevaló! Azt hitted, hogy engemet megcsalsz? Ohó! Volt már nekem dolgom efféle jó madarakkal. Igen bizony, s ezzel az ott borozgató vendégek felé fordult, kik a szóváltás hallatára kíváncsian odatolakodtak, „igen bizony, most az a tolvajok szokása, hogy a hamis pénzt ilyen utczaí gyerkőczökkel küldik be a boltokba és vendéglőkbe, hogy megcsalják a becsületes embereket. Ime, ez is egy ujdonatuj huszkrajczáros, de hamis, ólomból készült. Hol vetted? Ki adta? Ki küldött ide, fiu? Szólj!”

„Édes anyám küldött . . . a bor beteg kis testvéremnek kell . . .”

„Az ám, valami részegos korhelynek! De ez nem tartozik reám. Az a kérdés, hogy jutottál ehhez a pénzhez?”

„Ajándékba kaptam, egy pogácsába volt elrejtve, melyet egy jó asszonyság ajándékozott . . .”

„Igazán? Mily gyönyörű hazugságot tudsz kigondolni, nem is hinné az ember ilyen kis fiutól.”

„Ez nem hazugság, ez tiszta igazság, akár meg is esküszöm reá.”

De hasztalan beszélt, a pinczér nem hitt szavainak, csak még dühösebb lett és hangosan kiáltozá, hogy az ilyen semmirevalókat meg kell büntetni, rendőrt kell hoztatni s a fiut becsukatni. Gyurika sirva könyörgött, ereszszék haza, ő igazán nem tudta, hogy

az hamis pénz. Nem bocsátották s a vendégek is erősen kiabáltak, hogy börtönbe kell kisérni a fiut, jobb ha most kerül oda mint később, mikor talán valami nagyobb bünt követne el, ha idején jobb utra nem térítik. Rögtön szaladt is egyikök a városházára és nem sokára rémületen látta a szegény fiu, hogy két fegyveres poroszló lép a szobába. Egy percczel később összekötötték kezeit.

GYERMEK-ÖRÖMÖK.

II.

Megérett a szőlő korán ősz-zel,
Óriási fűrtöt fűzünk össze,
Két nagy ember emeli vállára,
Hajh! de pompás is lesz ozsonnára!

az egyik rendőr galléron fogta s durván taszigálta maga előtt ki az utcára, hol sok bámész ember nevetve nézte a szegény siró fiut, kit tömlöczbe kísérnek.

Néhány percz mulva Gyurika már ott ült a hüvösön, a tömlöcz sötét falai közt s zokogva, kétségbeesetten járt fel s alá. Alig tudta elhinni, a mi vele történt . . . Be van csukva? . . . Tömlöczben? . . . Nem mehet haza? De hisz' az rettenetes! Mit fognak otthon csinálni édes anyja és beteg testvére? Ha holnap nem lesz otthon, ha nem fog járhatni az utcán, hogy apró portékáival néhány krajczárt keressen, akkor anyja és beteg testvére éhezni fognak . . . és azt sem tudják talán, ő hova lett, mért nem jött haza!

És mért vetették őt tömlöczbe? Hiszen nem bántott senkit, nem akart megcsalni senkit! Azt a pénzdarabot igazán a pogácsában találta, az tehát a bűnös, a ki oda tette. Ki tette? Hogy lehetett valaki oly gonosz, hogy ily szégyent és veszedelmet idézzen föl egy ártatlanra! Pedig mennyire örült kezdetben az ajándéknak, mily boldognak érzé magát, mikor az a pénzdarab előtűnt és azt hitte, hogy most már vehet bort a beteg Erzsikének s ez majd jobban lesz!

Mikor beteg kis testvére eszébe jutott, azt hitte, megszakad a szive fájalmában. Ki tudja, talán nem is fogja

többé látni keaves jó Erzsikéjét. Azalatt, míg itt fogva tartják, otthon a beteg leányka talán meg is hal . . . és szegény anyja bizonyosan tul nem éli, ha egyik gyermekét halva látja, a másikat pedig a tömlöczben. Kétségbeesetten omlott Gyurika térdre, sirt, imádkozott s végre kimerülten, eszméletlenül terült el a hideg padlózatán.

(Vége követ.)

PATAK PARTJÁN.

(Képpel a 329. l.)

Szép a patak, a csermelyek.
Szeretik is a gyermekek.
Puha gyepes partjainál
Fiu, lányka vigan sétál.

Hogyne! Ott a fürge halak
A horogra ráakadnak.
S csónakázni oly csábító!
Ha csónak nincs, tutaj is jó.

Hát mikor süt a forró nap,
Jobb fürdőt az ember hol kap?
S végre hol lehet könnyebben
A gyermek — veszedelemben?

A TÖRÖK BASA FOGLYA

Beszélyke a régi időkbeli. —

RÉGEN, nagyon régen, több száz esztendővel ezelőtt szomorú idők jártak szép Magyarországon; a törökök elfoglalták az ország nagy részét és úgy befészkeltek magukat a legerősebb várakba és városokba, mintha örökön örökké itt akartak volna maradni.

Csakhogy a magyarságnak ez sehogysém volt ám kedvére s akárhányszor győzött a sokkal erősebb török, rövid béke után mindig újból megindult a háboru, hogy a török-tatár hadakat kikergessék.

Egyikét a legerősebb váraknak egy ízben Juszuf basa tartotta elfoglalva s innen éveken át pusztította a vidéket. A vár egyik oldalán széles folyó akadályozta a közeledést, a másik oldalon erdőség terült el s lenyult egészen a folyóig; az erdőt a törökök tartották elfoglalva s oda még közel sem mehetett keresztény ember.

Egyszer végre már megunták a magyarok Juszuf basa gazdálkodását és több hatalmas várur összeszövetkezett, hogy elpusztítsák az alkalmatlan török szomszédot. Egybegyűjtötték fegyvereiket s a harc megindult. A magyar seregbe sok derék nemes ifju önkényt is belépett, mert akkor a vitéz ifju lovagok abban találtak csak dicsőséget, ha hőiesen harcra keltek mindenkor, a mikor alkalom nyílt. E nemes ifjak közt volt két derék vitéz, Petur és Elemér is. Mindkettő fiatal, bátor, ne-

mes lelkű volt és csak azért szállt a táborba, hogy segítsék a szegény népet megszabadítani a töröktől. Harcoltak is vitézül és velök a többi magyarok is, úgy hogy végre Juszuf basa beszorult a várába és itt ostrom alá vétetett.

Hanem a vár nagyon erős volt, a magyar sereg már hetekig ott hevert, és nem tudta bevenni. Pedig a várat el kellett foglalni, mert különben Juszuf basa megint csak úgy fog uralkodni a vidéken, mint azelőtt.

Egy napon Elemér, levetvén nehéz pánczélját, mélyen elgondolkozva járkált a táboron kívül a vár körül és minden oldalról vizsgálgatta az erős falakat, aztán ismét gondolkozott. Láttá ezt hű barátja Petur s odament hozzá kérdezve, min töri fejét? Elemér elmondá, hogy valami módot kell találni a vár bevételére, de ez másképp nem lehetséges, mint ha valaki belopózik a várba, kikémléli, hol leggyöngébb a fal aztán erről értesíti a fővezért.

„De ez könnyen életedbe kerülhet... ha fölismernek a törökök, megölnék,” szölt Petur aggódva.

„Megléhet, de az is megléhet, hogy sikerül és akkor nagy hasznot okozok derék seregünknek,” felelt Elemér nyugodtan.

Petur igyekezett lebeszélni barátját a veszedelmes tervről, de hasztalan. (Lásd a képet a 328. lapon.) Elemér visszatért a táborba, fölült lovára és egymaga elnyargalt, senki sem tudta, hova, mert Peturnak meg kellett ígérni, hogy titokban tartja a dolgot.

„PETUR IGYEKEZETT LEBESZÉLNI BARÁTJÁT A VESZEDELMESES TERVRŐL.”
 (Lásd a 327. l.)

Elem
 átu
 ért
 megl
 aztán
 páját
 vább
 ve fej
 mód
 be leg
 ben
 Egys
 goka
 igen
 Odal
 látja,
 csapa
 folyó
 dik ;
 ben
 nem
 gyázt
 ra, h
 kat
 Elem
 ügye
 csent
 török
 vissz
 a sür
 tözött
 volt,
 K
 felé
 csapa
 mér
 egész
 se fi

Már majdnem esteledett, midőn Elemér nagy kerülő uton s a folyón átusztatva, a tulsó parton levő erdőbe ért és itt vigyázva lovagolt, mignem meglehetősen közel ért a várhoz. Itt aztán leszállt a lóról, odakötötte paripáját egy fához és gyalog haladt tovább, azon törve fejét, milyen módon juthat be legkönnyebben a várba. Egyszerre hangokat hall nem igen távolból. Odalopózik és látja, hogy egy csapat török a folyóban fürdik; jókedvükben bizony nem igen vigyáztak a partra, hol ruháikat hagyták; Elemér tehát ügyesen elcsente az egyik török ruháját s visszavonulva a sűrűbe, átöltözött. Néhány percz mulva olyan török volt, hogy jobb se kellett.

Ezzel neki indult a vár kapuja felé vezető utnak, melyen épen egy csapat török katona vonult befelé. Elemér csatlakozott a katonákhoz s mert egészen úgy volt öltözve mint ők, senki se figyelt reá és szerencsésen bejutott

a várba. Bent a várban kényelmesen körüljárt és megvizsgált mindent s csakhamar megtalálta a helyet, hol a vár leggyöngébb. Ezen az oldalon kell tehát megtámadni.

Hanem most már az volt a nehéz feladat, hogy jut ki a várból? Este a ka-

pukat becsukták és senkit sem bocsátottak ki; ha pedig sokáig itt marad, valaki megszólíthatná s akkor vége van. Nem maradt tehát más hátra, mint egy kötelet szerezni valamiképen és a sötétben leereszkedni a falról. Kötelet talált is, de épen midőn már leereszkedni készült, arra jött egy őrcsapat. Meglátták s rögtön gyanakodtak,

elfogták, megkötözték és mikor fölismerték, hogy nem török, hanem magyar vitéz, tömlőczbe vetették másnapig, a mikor majd a basa elé viszik.

„Ez bizony rosszul sikerült,“ dörögte magában Elemér vitéz. „Most végem van, holnap főbe lőnek. Isten neki!“ Erre is el voltam készülve. Ha

PATAK PARTJÁN. (Lásd a 326. l.)

sikerült volna tervem, nagyon megkönnyítettem volna a derék magyar sereg dolgát; a kísérlet megérdemelte, hogy életemet kockáztassam. Bizony el is vesztettem."

Ezzel szépen elaludt, mint olyan ember, kinek többé semmi gondja e földön, mert már csak néhány óráig fog élni.

Másnap reggel lánczra verve Juszuf basa elé vitték, ki haragtól sápadtan kiáltott rá:

"Ki vagy és mi a neved?"

"Elemér lovag vagyok, a magyar seregben harczolok ellenetek," felelt a vitéz bátran és nyugodtan.

"Hogy jutottál ide be a várba?"

"Töröknek öltöztem s katonáidhoz csatlakozva, belopóztam."

"És mit kerestél itt?"

"Ki akartam kémlelni a várat, hol leggyöngébb."

"Hogy aztán eláruld vezérednek, ugy-é?"

"Ugy van."

"És nem is tagadod, mikor pedig tudod, hogy e tettedért halál vár reád?"

"Magyar vitéz és keresztény vagyok," szólt Elemér büszkén, „hazugságot nem mondok, még ha életemet is válthatnám meg vele."

A basa meglepetve nézett az ifju lovagra s kedvtelten simitgató hosszú ősz szakálát. Aztán kissé szelidebben mondá:

"Te nekem tetszel, vitéz. Bátor, igazságszerető hős vagy, nagyon sajnálom, hogy halált kell reád mondanom. De te kémkedtél, meg kell halnod."

"Nem félek a haláltól," szólt Elemér nyugodtan.

"Hm, hm!" szólt a basa. „Hátha lehetne segíteni a dolgon? Mondok valamit, vitéz lovag. Tudod, hogy fiam, a szép és vitéz Ali, foglyul esett a ti vezérek kezébe. Én hát tégedet szabadon bocsátlak, ha ti visszaadjátok fiamat."

"Az aligha fog sikerülni," felelt az ifju hideg vérrel. „Én csak egyszerű vitéz vagyok, a magyar sereg bennem nem sokat vesz; a te fiad ellenben igen becses zsákmány a magyar vezérnek. Még sokat fogsz te fizetni, hogy visszakapjad fiadat."

"No, én megpróbálom," szólt a basa, „Küldök egy hirnököt a ti vezérekhez és följajánlom, hogy tégedet elbocsátalak, ha fiamat visszaadja."

"Az a hirnök hiába megy, nem fognak neki hinni," szólt Elemér. „Ti törökök már annyiszor megcsaltatok minket, hogy nem bizhatunk semmiben, a mit ti mondotok. A magyar vezér nem fogja elhinni, hogy én itt fogva vagyok."

Juszuf basa szörnyü haragra lobbant e szavakra, de lassanként lecsöndesedett s belátta, hogy az ifjunak igaza van. Így szólt tehát:

"Talán bizony azt hiszed, hogy téged magadat küldjelek oda az ajánlással?"

"Bizony, más mód alig van."

"Nagyon szép! És ha vezérek nem fogadják el az ajánlatot és te sem jössz vissza?"

"Visszajövök, becsületesemre ígérem."

„De ha visszajössz és oly hírrel, hogy fiamat vezérek nem adja ki, akkor a halálítéletet rajtad végrehajthatom.“

„No's hát meg fogok halni. Hazámért halok meg.“

Juszuf basa néhány perczig izgatottan járt fel s alá, végre elszánta magát.

„Jól van,“ mondá, „menj te magad, de ígérd vitézi becsületedre, hogy két nap alatt magad hozod el a feleletet.“

„Fogadom becsületedemre !,“

Elemért szabadon bocsátották, kieresztették a várból s ő visszatért az erdőbe, hol lovát hagyta, fölült paripájára és néhány óra múlva a magyar táborba ért, hol azonnal a vezérhez sietett s elmondott neki mindent. A vezér rögtön beleegyezett, hogy a basa fiát cserébe szabadon bocsátja Elemér vitézért. A derék ifju tehát vig kedvvel sietett azon hely felé, hol a basa fiát fogva tartották ; de mikor odaért, kissé kellemetlen meglepetés várta ; megtudta, hogy a basa fia megszökött, apjának tehát nem szükséges már őt megváltani.

„Végem van,“ szólt Elemér kissé elkomolyodva.

„Mi jut eszedbe, vitéz !“ szólt a vezér.

„Megígértem Juszuf basának, hogy magam viszem meg neki hírét, mit végeztünk ; és mert fiát nem adhatod neki többé vissza, reám halál vár.“

„De én nem eresztlek vissza.“

„Vitézi becsületedemre fogadtam, hogy visszamegyek ; és becsületszavamat megtartom.“

És nem hallgatva többé semmi ellenvetésre, lovára pattant és megin-

dult a vár felé. Nem sokára a basa előtt állt.

„No's, mily hírt hoztál?“ kérdé a basa komolyan.

„Számodra jót, a magam számára rosztat. Fiad megszökött és így vezérünk nem adhatja cserébe érettem ; megszabadult ingyen. Én pedig visszajöttem, a mint ígértem. Most tégy velem, amit akarsz.“

„És ha fiának nem sikerült volna a szökés, vezérek kiadta volna?“

„Ki. Már parancsot is adott, hogy bocsássák szabadon, mikor megtudtuk, hogy megszökött.“

„És te visszajöttél, ámbár tudod, hogy halál vár reád?“

„Mint látod, itt vagyok,“ felelt az ifju nyugodtan.

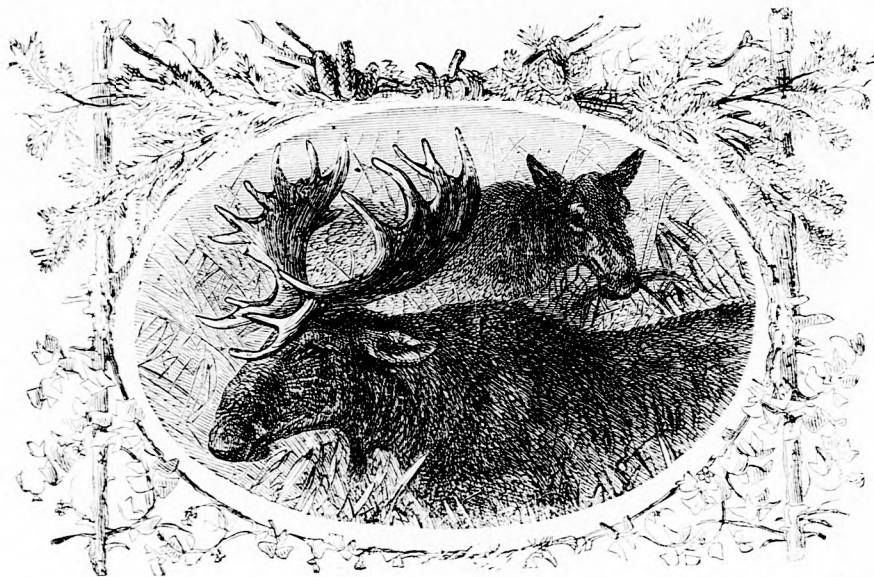
Juszuf basa kemény szivü vén katonára volt, de a keresztény ifjunak e hősiesszótartása mégis meghatotta, úgy hogy köny lopózott szemébe s szeliden szólt :

„Ifju vitéz, te valóban derék, hőselkü lovag vagy ; inkább kész vagy meghalni, hogysem szavadat szegjed. Azt hiszed, hogy én vadállat vagyok, hogy ily nemeslelkü ifjut megöljek? Nem, vitéz! Az én fiam visszatért, úgy tekintem, mintha éretted cserébe kaptam volna. A török is tiszteli a bátorságot, az igazságszeretetet. Szabad vagy, menj vissza társaidhoz és mondd nekik, hogy Juszuf basa is megbecsüli az erényt.“

És az öreg török vitéz kezét szoritotta a hős magyar ifjuval. Aztán Elemér ismét lóra pattant s vigan tért vissza a magyar táborba ; becsületszava pedig azontul is mindig szent volt előtte.

APRÓ KÉPEK AZ ÁLLATVILÁGBÓL.

A jávorszarvas.

A jávorgím furcsa állat,
Szereti a sűrű nádat,
A mocsaras posvány földet,
Órül, ha sárban fúródhet.

Mily hatalmas agáncs-pár!
A kít megdöf, roszul jár.
De a vadász meg nem ijed,
Lelővi a jávorgímet.

TESTVÉRI SZOLGÁLAT.

(Képpel a szemlapon.)

Hogy örül a Gizike!
Béla itthon, szünidőkön,
Lesz most játék hegyen-völgyön,
Meg is kezdik izibe.

Van bujosdi, labdázás,
Udvar, kert és padlás, pajta,
Mind az övék. — no csak rajta!
Télen majd lesz tanulás.

Mezön is járnak sokat,
S vagy hevernek a pázsiton,
Vagy Gizike koszorut fon
S Béla hord virágokat.

Patak foly a rét mellett;
A tulsó part oly csábitó,
Ott volna csak játszani jó,
De Giza át nem mehet!

„Már miért ne, Gizikém?
Topánomat a kezembe,
Téged pedig az ölembe, —
Szépen által viszlek én.”

Átviszi, meg vissza is,
S a víz tiszta tükörjében,
Miként viszi, látja szépen
Gizike, a kis hamis.

A BÁRÁNY MINT TANU.

GYEREKEK már mind az iskolában voltak, a tanító ur is már rég ott volt s az előadás javában folyt, mikor jó félóra mulva félénken nyílt az ajtó s megjelent a kis Pali, habozva, hogy belépjen-e, vagy visszafusson.

Egy egész félórát késni az iskolából, az bizony nem tréfadolog; a tanító ilyenekben nagyon szigorú volt s nem csoda, ha Palika reszketve állt oda a tanító elé, mikor ez magához hívta és így szólt:

„Hát ez mi csoda dolog, ily későn jönni iskolába? Játsszani tetszett az urfinak, ugy-e? Ez bizony könnyebb is, mint tanulni. Hol vesztegetted az időt, te kis nap lopó?”

„Ké... kérem... kérem... kérem

szépen,“ dadogá Palika, sirva ijedtében, „én... akartam, de... a bárány nem akart... nem akart otthon maradni... visszavittem... de nem akart tőlem elmaradni.

„Igen? A bárányka nem eresztett téged az iskolába? Szép mese! De hogy

máskor ne jusson eszedbe hazudni, hát csak tessék ide a sarokba térdelni s úgy maradni egy negyedóráig.“

Palika keserves zokogásba tört ki, mert ő valóban becsületes, jó fiucska volt s a mit a bárányról beszélt, az igazán úgy történt; a bárány utána szaladt s hogy szegényke el ne tévedjen

valahová, Pali visszavezette haza egészen a kapuig és e miatt késett el.

Hanem hát ezt hiába mondogatá, nem hitte senki s ott kellett térdelnie szégyenkezve az egész iskola előtt. Majd meghasadt a szive szomorúságában.

De alig térdelt öt perczig, ime valami furcsa hang hallatszott az ajtón kívül. Mekegés, valószínűs báránymekegés, — és midőn az ajtót kinyitották, hogy megnézzék, mi az? vig ugrándozással beszök-

kent egy szép kis bárányka, s megpillantván a földön térdelő kis gazdáját, hozzászaladt és örvendezve nyalagatta arczát.

A tanító meglepetve látta e furcsa jelenetet s most már elhitte, hogy Palika igazat beszélt. Rögtön megbocsá-

tott neki s Pal meg nyugodva ment helyére a padba. A báránka pedig vele ment s lábainál leheveredve várta, míg vége az iskolának s jobban viselte magát, mint akárhány pajkos gyerek.

SPANYOL BIKAVIADAL.

(Képpel a 336. lapon.)

 SPANYOLORSZÁGBAN még mai nap is szokásban van egy régi, durva multság: a bikaviadal. Minden nagyobb városban van egy szinkör vagy circus-szerű tágas épület, hol a nézőtéren sok ezer ember elfér és nézi, hogy a tér közepén a homokon hogy viaskodnak vakmerő férfiak a vad bikával. A viadalra mindig a legerősebb és legvadabb bikákat választják. Legelőször lóháton jönnek férfiak, a „picador*-ok és lándzaszurásokkal felbőszítik a bikát, mely csakhamar iszonyu bömböléssel dul-ful s nem egyszer sikerül neki lovat és lovast is felöklelni. Aztán jönnek mások gyalog, vörös kendőkkel és köpenyekkel, mely szín láttára a bika még rettentőbb dühre lobban. Ekkor lép be a „banderillero“ vagyis egy férfi, ki kezeiben kis dárdákat tart és nagy erővel és ügyességgel szurja a bika nyakába; a vakmerő férfi, hogy a nézők tapsát megnyerje, sokszor székelt adat magának s kényelmesen leül; a bika szörnyü bömböléssel rá rohan, már csak egy lépésnyire van a merész férfitől, mindenki azt hiszi, hogy már felöklelte, — de ő ügyesen nyakába szurja a bikának a dárdát s aztán félre szökken. A sok sebtől a bika teljesen

nekidühödten kapálózik, bömböl s még azok is félnek, kik biztos helyről, a páholyból nézik. És e legveszedelmesebb pillanatban közelít a bikához még egy férfi, a „matador,“ (ölő), kinek hosszu, erős, egyenes kard van kezében. A bika dühösen ráront, de a matador biztosan célloz s a bika szügyébe döfi a kardot markolatig s a megkínzott bika összerogy és elvérzik.

Sokszor megesik, hogy a bika is megsebzí vagy meg is öli támadóit; de ez a nézőket csöppet sem zavarja s akárhány szerencsétlenség történik, mégis mindig tudnak mulatni e durva, vad játékon.

A ROSZ SZÁMOLO.

Mama: Hány darab czukrot tettél a kávédba, Linka?

Linka: Ah, kedves mama, tudja, a számtanból még keveset tanultam, — nem tudtam megszámlálni, hány darab volt!

tike,
betük
mint

czia

kis
cziaor
tanak

ME

A
nyok

A BABILONI TORONY.

Ez lesz ám csak a szép torony,
Amit én építék,
Homokból itt a zátonyon, —
Meg is nézhetitek!

Kiállja bátram a versenyt
A babilonival, — —
Oh jaj! Egy hullám nekiment, —
Ledől a büszke fal!

AZ „AU“

„KEDVER mama.“ szolt a kis Esz-
tike, „igaz az, hogy a francziák az „au“
betüket együtt nem úgy mondják ki,
mint mi?“

„Igaz, kedves leányom; a fran-
czia az „au“ betüket „ó“-nak mondja.“

„Hm! ez nagyon furcsa!“ szolt a
kis leány tünődve; „hát akkor Fran-
cziaországban a cziczák nem úgy kiál-
tanak, hogy „miau,“ hanem „mió“?“

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A „Kis Lap“ 18-ik számában közölt talá-
nyok megfejtése:

- I. rák, mák, zsák.
- II. ló, hó, tó, só.
- III. kék, pék, szék.
- IV. tinta, minta, hinta.
- V. hus, bus.

Helyesen megfejtették: Takács Rózsa, Rác
Béla, Jármí Berta, Bernáth Tilda, Tóttósy Ilonka,
Balássovich Alice, Kohn Gizella és Béla, Kovács
Juliska, Meskó Pepi, Mihályi Jenő, Hónig Dezső,
Háy Jakab, Klein Anna, Hanikirs Hugó (rész-
ben), Kelen Emilia és Jolán, Brezovay Ilona,
Schön Leó, Fekete Madeleine, Püspöky Irma,
Csák Flóra, Hideghéthy Ágnes, Belényesy Róza,
Kovács Miczi, Roth Pepi, Knapf Száli, Stark
Hanni, Krasznay Margit, Nagy Vilma, Blantz
Róza és Jenő, Schnetzer Miklós, Bakonyi Aranka,
Toronyi Anna, Aradi Emilia, Farkas Mariska,
Hazlinger Géza (részben), Wasmer Kornelia,
Scholder Hugo, Goldberger A. és Ilona testvé-
rek, Pillitz Ilona (részben), Toldy Géza, Wollák
Izabella, Janka és Adél, Riedl Vilma, Zvara
Erzsi, Epstein Gyula, b. Jeszenszky Béla, Hirsch-
ler Henrik, Vogel Ilona, Lengyel Gábor, Löwy
Jeny, Weisz Vilma, Kronstein Róza (a fegyver-
neki izraelita tanulók nevében), Kispál Mihály,
Fráter Emelka, Schlesinger Henrik, Lázár Árpád,
Madarassy Béla.

A 16-ik számban közölt talány megfejtését,
utólag még beküldte: Scholder Hugo.

A „Kis Lap“ 17-ik számában közölt szó-
tári feladvány megfejtése:

Cseh, éh, düh, doh, juh, moh, méh, ezéh,
rüh, ah? oh! tereh, pléh stb.

Megfejtéseket beküldtek: Jármí Ida és Berta
testvérek, Kovács Juliska, Klein Rézi, Kovács
Miczi, Klein Lajos.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Klein Lajos. Kissé nagyon kurtára szab-
tad leveledet, tulajdonképen be sem fejezted, a
mi pedig nem illik. Pedig látom, hogy tudnál
írni; de a tudás maga nem elég, buzgalom is
kell hozzá. — „A kis árvaleány.“ Talán föl-
használhatjuk, bár a hang nincs egészen elta-
lálva; máskor talán majd jobban sikerül. — Gal-
góczy Mariska. Elég jó, alkalmilag közölni
fogom. — Szukáts Lajos. Nem sikerült. —
Schön Leo. Most közöltünk épen ilyest; csak
később kerülhet rá a sor. — Spiegel Lujza.
A „Kis Lap“-ban nem jelent meg olyan talány,
melyre megfejtésed illenék; tévedésnek kell
lenni a dologban. — B. Jeszenszky Béla.
Elég jó, de már elég is volt az eifőléből; meg-
unnák kis olvasótársaid. Hanem a történetet
csak írd meg, de a magad erejéből ám. — Fel-
denblüh Janka. Jó, de csak később kerülhet
rá a sor.

SPANYOL BIKAVIADAL. (Lásd a 334. l.)

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi** Kiadó-hivatal: Budapest, bálvány-utca 9. sz.
 Nyomatott **Deutsch testvérek** könyv- és könyomdai műintézetében Budapesten. Ára negyedévre 1 frt. 20 k.
 Megjelen hetenként egyszer 16 oldalon.